

**Медицински факултет
Универзитет у Крагујевцу
Крагујевац**

**НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВЕЋУ
МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА**

Предмет: Оцена научне заснованости теме докторске дисертације

Одлуком научно-наставног већа Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу, број: 01-4942/2-2 од 27.12.2006. године, именовани су чланови Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације Мр сц. мед. Илић-Тасић др Слободанке под називом:

”ЕПИЛЕПСИЈА У СРПСКИМ СРЕДЊЕВЕКОВНИМ ЗЕМЉАМА”

На основу препоруке већа Комисија у саставу:

1. Проф. др Небојша Јовић, председник (Медицински факултет Универзитета у Београду)
2. Проф. др Михаило Пантовић, потенцијални ментор
3. Проф. др Драган Раванић, члан

прихвата предложени наслов теме:

”ЕПИЛЕПСИЈА У СРПСКИМ СРЕДЊЕВЕКОВНИМ ЗЕМЉАМА”

И подноси научно-наставном већу

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски подаци

Кандидат Мр сц. мед. Прим. др Слободанка Илић-Тасић испуњава све услове предвиђене Законом о Универзитету и Статутом факултета за израду докторске дисертације.

а. Лични подаци

Прим. др Слободанка Илић-Тасић рођена је 19.12.1954. године у Нишу. Основну школу и Гимназију завршила је у Нишу. Медицински факултет уписала је 1973. године, а дипломирала на истом факултету 1978. године чиме је стекла звање ДОКТОРА МЕДИЦИНЕ. Општи лекарски стаж започела је 1979. године у клиници “Др Младен Стојановић” у Загребу, а стручни испит за доктора медицине је положила 1980. године пред Комисијом Министарства здраља Републике Хрватске.

У периоду од априла 1981. до септембра 1983. године распоређена је на дужности лекара опште медицине и радила је у Гарнизонској амбуланти и Регрутном центру у Загребу.

Специјализацију из неурологије започела је 1983. године у Војној болници у Загребу, а специјалистички испит положила је 1987. године на Клиници “Ребро” КБЦ-а у Загребу и стекла звање СПЕЦИЈАЛИСТЕ НЕУРОЛОГИЈЕ.

Након специјалистичког испита почиње рад у Дечијој клиници КЦ у Нишу, као специјалиста неуролог за потребе ЕЕГ службе од 01.6.1987. године и ту се налази и данас. Едукацију из електроенцефалографије и полисомнографије завршила је у Служби за ЕЕГ и клиничку психофизиологију са центром за поремећаје спавања Клиничке Психијатријске болнице “Врапче” у Загребу под руководством Проф. др Вере Диригл 1987. године.

Упоредо са специјализацијом наставља последипломске студије школске 1985/1986. године на Медицинском факултету Универзитета у Загребу. Магистарске студије наставља 1992. године, под руководством Проф. др Жарка Мартиновића који је и ментор за израду магистарске тезе. Магистарску тезу под насловом ЕЕГ СТУДИЈА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ И АНАЛИЗА ТИПОВА ЕЕГ АКТИВНОСТИ У ДЕЦЕ СА ФЕБРИЛНИМ КОНВУЛЗИЈАМА одбранила је 1997. године на Медицинском факултету Универзитета у Београду и стекла звање МАГИСТРА МЕДИЦИНСКИХ НАУКА.

Члан је следећих струковних удружења:

- Секције Неуролога СЛД.
- Секције неурофизиолога и неурофизиолошких асистената СЛД.
- Југословенског савеза Лиге за борбу против епилепсије.

- Друштва физиолога Србије (ДФС)
- International Union of Physiological Sciences (IUPS)
- International Society for Pathophysiology (ISP)
- International Atherosclerosis Society (IAS)

Учествује у активностима Педијатријске секције Подружнице СЛД у Нишу.

У току свог професионалног рада презентовала је и објавила 48 стручних радова.

1994. године Министарство здравља Републике Србије, а по предлогу председништва Српског лекарског друштва, додељује јој звање ПРИМАРИЈУСА.

Од 2002. године члан је Центра за црквене студије у Нишу, нове научне институције за мултидисциплинарна истраживања на пољу Православне духовности у Републици Србији. Учествује у активностима ове институције. Презентовала је своје радове на семинару “Медицина и хришћанство” 2003. године и научном скупу “Владета Јеротић делом у времену” 2004. године.

Учествовала је у раду епилептолошке школе 2003. у Шапцу (Епилепсија развојног доба) и 2005. у Нишу (Одабране епилептолошке теме II).

б. Научно-истраживачки рад

Континуирани научно-истраживачки рад Прим. др Слободанке Илић-Тасић огледа се у континуираном учешћу у мултидисциплинарним истраживањима, презентацији радова на домаћим и међународним скуповима као и публикавању радова у стручним часописима.

Као резултат научно-истраживачког рада је израдила магистарску тезу.

в. Списак публикованих радова

Поред 38 презентованих радова на домаћим и међународним стручним скуповима, магистарског рада, Мр сц. мед. Прим. др Слободанка Илић-Тасић публиковала је следеће радове као први аутор у часописима и монографијама:

Илић-Тасић С.: ДОПРИНОС ЕЛЕКТРОЕНЦЕФАЛОГРАФСKE ДИЈАГНОСТИКЕ ПРИ ИЗБОРУ ВИДА ПРОФИЛАКСЕ РЕЦИДИВА ФЕБРИЛНИХ КОНВУЛЗИЈА. Acta medica Medianae YU ISSN 0365-4478, 1:67-73, 1992.

Илић-Тасић С., Ђурић С., Мартиновић З: ДИЈАГНОСТИЧКИ ЗНАЧАЈ ЕЛЕКТРОЕНЦЕФАЛОГРАФИЈЕ И ЕВОЦИРАНИХ ПОТЕНЦИЈАЛА У ПРАЋЕЊУ ЦЕРЕБРАЛНЕ МАТУРАЦИЈЕ КОД ДЕЦЕ СА ФЕБРИЛНИМ КОНВУЛЗИЈАМА. Војносанитетски преглед, 51: 3, 224-228, 1994.

Илић-Тасић С., Михајловић Г., Вукић Д., Вукићевић Ј., Мићић В., Новак Д.: ДОЊН СИНДРОМ И ИНФАНТИЛНИ СПАЗМИ (ПРИКАЗ СЛУЧАЈА). Тимочки медицински гласник, 19, 1: 61, 1994.

Илић-Тасић С., Шљивић С., Тошић С., Савић Д.: ЛЕКОВИТО БИЉЕ СА АСПЕКТА ИСТОРИЈЕ МЕДИЦИНЕ. Лековите сировине (Зборник радова) YU ISSN 0455-6224, 15, 101-105, 1996.

Илић-Тасић С. БЕГ СТУДИЈА ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ И АНАЛИЗА ТИПОВА БЕГ АКТИВНОСТИ У ДЕЦЕ СА ФЕБРИЛНИМ КОНВУЛЗИЈАМА. Магистарска теза, Медицински факултет Универзитета у Београду, 1997.

Илић-Тасић С., Јоцић Б., Михајлов М., Стаменковић В.: УПОТРЕБА ЛЕКОВИТОГ БИЉА ЗА ЛЕЧЕЊЕ ЕПИЛЕПСИЈЕ У НАРОДНОЈ МЕДИЦИНИ. Архив за фармацију, 5: 528-529, 1997.

Илић-Тасић С., Јоцић Б., Михајлов М., Стаменковић В., Миладиновић Д.: УПОТРЕБА ЛЕКОВИТОГ БИЉА ЗА ЛЕЧЕЊЕ ЕПИЛЕПСИЈЕ У НАРОДНОЈ МЕДИЦИНИ. Лековите сировине Зборник радова YU ISSN 0455-6224, 1997, 16: 59-63, 1997.

Илић-Тасић С., Бојанић В., Михајлов М., Стаменковић В., Мићић В., Бојнић З., Тошић С.: Лековито биље – традиционално вечити изазов. Лековите сировине YU ISSN 0455-6224, 19: 63-69, 1999.

Илић-Тасић С., Мићић В.: Заједничка судбина оболелих од епилепсије и психозе кроз историју психијатрије. Praxis medica YU ISSN 0350-8773, 29, 1-2: 99-102, 2001.

Илић-Тасић С.: ТАЈНА ЖУТОГ ВИЂЕЊА ВИНСЕНТА ВАН ГОГА. Психологија данас, IV – 13/14: 66-69, 2001.

Илић-Тасић С.: ПОКУШАЈ ЕВАЛУАЦИЈЕ МОГУЋИХ УЗРОКА ЕПИЛЕПТИЧКИХ НАПАДА ВИНСЕНТА ВАН ГОГА И ЊИХОВОГ УТИЦАЈА НА ЊЕГОВО УМЕТНИЧКО ДЕЛО. У: Одабране теме из епилептологије. XVI Југословенски симпозијум о епилепсији, Београд, 1-3. новембар, 2001., 106-113, 2001.

Илић-Тасић С.: О ЕПИЛЕПСИЈИ У НОВОМ ЗАВЕТУ И У ЖИТИЈИМА СВЕТИХ. Источник Часопис за веру и културу ISSN 0354/2114, 41, 82-96, 2002.

Илић-Тасић С.: ЕПИЛЕПСИЈА КОД СВЕТИТЕЉА. Црквене студије, 1: 363-380, 2004.

Илић-Тасић С.: БОЛЕСТИ, ВИЗИЈЕ И МИСТИЧКА СТАЊА ТОКОМ ЉУДСКЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ – ДЕЛОМ У ВРЕМЕНУ ВЛАДЕТЕ ЈЕРОТИЋА. У: Владета Јеротић делом у времену Зборник са научног скупа одржаног у Нишу 14. децембра 2004. године. ЦИП – Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије Београд ISBN 86-84105-10-9 ISBN 86-84733-02-9, 31-57, 2005.

Илић-Тасић С.: ВИНСЕНТ ВАН ГОГ И ЕПИЛЕПСИЈА. У: Неуронауке у сусрет новом миленијуму, Михаило М. Пантовић, Драган Б. Раванић, Драган Р. Миловановић, Медицински факултет Универзитет у Крагујевцу, Inter print Крагујевас, ISBN 86-7760-004-3, 366-373, 2006.

2. Подаци о предложеној теми

Предложена тема је из области историје медицине (неурологије, епилептологије).

а. Предмет рада

У нашој и светској медицинској историографији налазимо бројне студије и научне радове који се баве проучавањем епилепсије и разних начина лечења ове болести која је стара колико и човечанство.

Неке од тих студија прилазе епилепсији са историјске тачке гледишта и покушавају да расветле различите методе традиционалне народне медицине. Друга истраживања припадају савременој научној медицини (испитивање фармаколошког дејства активних принципа лековитог биља, као и антиконвулзивног дејства појединих лековитих биљака на животињским моделима и клиничким студијама).

Циљ ове студије је извођење компаративне анализе епилепсије и метода њеног лечења у српским средњевековним земљама у прошлости и у савременој народној медицини.

Метод рада ће обухватити компаративну анализу епилепсије у српским земљама у средњем веку и другим европским земљама тога доба на основу података добијених изучавањем средњевековних списа (хагиографија, биографија, кодекса), законских списа који се односе на епилепсију и документа о уређењу српских средњевековних манастирских болница. Проучавање обухвата српске земље у периоду средњег века од IX до средине XV века.

У српској народној медицини нашег доба можемо препознати све начине лечења епилепсије из прошлости. И други европски народи у савременој народној медицини примењују поједине методе лечења из прошлих периода.

Предмет истраживања овог рада започео је прикупљањем података о видовима лечења епилепсије у народној медицини данас у нашем народу, што је касније допуњено и упоређено са доступним подацима о савременој народној медицини других народа у циљу поређења са ставовима савременог научног поимања епилепсије.

6. Циљеви студије

1. Анализа медицинских прилика, нивоа медицинске мисли и науке у српским средњевековним земљама у односу на развој медицинских наука у другим земљама тога доба.

2. Сагледавање става према епилепсији у српским средњевековним земљама: а) у зависности од степена образовања лекара (доктора медицине, лекара калуђера, лекара емпирика и самоуких лекара), б) у односу на световне и црквене законе и медицинске прилике тога доба, в) упоређивање са другим народима из окружења у току средњег века.

3. Анализа организације српских средњевековних болница у лечењу болесних од епилепсије у односу на лечење оболелих од психичких и других хроничних болести и поремећаја. Компаративна анализа организације средњевековних болница у српским и другим земљама.

4. Анализа видова лечења епилепсије на различитим нивоима (српске средњевековне болнице, фитотерапија, научна медицина тога доба, народна медицина, верска медицина).

Хипотезе :

- Степен развоја научне медицине и видови научног медицинског лечења епилепсије у средњевековним српским земљама нису се знатно разликовали у односу на медицину Запада и Византијску медицину.
- Видови лечења епилепсије у верској медицини средњевековне Србије, као и однос Српске Православне Цркве према оболелима од епилепсије разликују се у односу на верску медицину Запада.
- У периоду ропства под Турцима у српским земљама дошло је до значајаног застоја у развоју научне медицине и лечења оболелих од епилепсије.

- У народној медицини српског народа и данас су сачувани поједини елементи научне и народне медицине српских средњевековних земаља.

в. Методологија истраживања

1. Компаративна анализа медицинских прилика у српским средњевековним земљама (Рашка, Босна, Дукља, Србија, Зета) у односу на историјске прилике њиховог развоја са посебним освртом на Србију, Босну, Херцеговину и Зету, као и суседне земље Дубровачку републику, Далмацију, Хрватску, Угарску с једне стране и Бугарску, Византију и Турску (Османлијско царство) с друге стране.
2. Процена уређења српских средњевековних болница на основу анализе средњевековних законских списа (Студенички типик, Хиландарски типик, Крмчија, верски канони, Душанов законик) који се односе на епилепсију и сродне болести.
3. Анализа српских средњевековних списа (хагиографија, биографија, кодекса) у циљу сагледавања схватања и лечења епилепсије, пароксизмалних поремећаја, хроничних неуролошких и душевних болести.
4. Упоредна анализа списа тадашње научне, верске и народне медицине, који се односе на лечење епилепсије у српским и другим земама (посебно западних земаља и Византије).
5. Процена фитотерапијске вредности примењиваних препарата са тадашњег и садашњег становишта у односу на лечење епилепсије.

У истраживању ће бити коришћени подаци из а) стручних радова и студија у области медицине (историје медицине), неурологије, психијатрије, фармације (првенствено фитотерапије), етнологије, али и других научних области, б) старе српске биографије (Житије светог Саве од Теодосија Хиландарца, Житије светог Саве од Доментијана, Житије светог Симеона од Саве Немањића, Житије светог Симеона од Доментијана, Житије светог Симеона од Стефана Првовенчаног, Житије краља Стефана Дечанског од Григорија Цамблака, Житије деспота Стефана Лазаревића), в) средњевековни списи и кодекси (Хиландарски типик, Студенички типик, Хиландарски медицински кодекс, Крмчија, Душанов законик и др), г) духовна литература (Библија, житија светих, Куран и др), д) апокрифне књиге, њ) дела из области религијске филозофије истока и запада, е) књижевна дела, али и ж) подаци сакупљени кроз разговоре и контакте са пацијентима и члановима њихових породица који су се за помоћ обраћали разним народним видарима нашег доба.

У истраживању ће бити примењен **хронолошки историјски метод**, али и **аналитичка упоредна метода** анализе прикупљених података са поредивим подацима и основним ставовима савремене епилептологије у односу на поимање и лечење епилепсије у медицини српских средњевековних земаља, као и у земљама њиховог тадашњег окружења. Тема ће бити истраживана историографски и

компаративно, тј. са становишта филозофије на целовит, аналитички, рационалан и критички начин. Наравно, при томе, циљ истраживања није само анализа доступних писаних извора већ и усмених предања.

Очекивани резултати и значај студије

Ниво развоја медицине и видови лечења епилепсије у средњовековним српским земљама нису се знатно разликовали у односу на медицину Запада и Византијску медицину.

Видови лечења епилепсије у верској медицини средњовековне Србије, као и однос Српске Православне Цркве према оболелима од епилепсије разликују се у односу на верску медицину Запада.

У периоду ропства под Турцима у српским земљама дошло је до значајаног застоја у развоју свих облика медицине и лечења оболелих од епилепсије.

Кроз дуги период ропства под турском влашћу фитотерапија, народна и верска медицина биле су главни видови лечења оболелих од епилепсије и других болести код српског народа. Међу оболелима од епилепсије и душевних болести, који су помоћ тражили и добијали у српским манастирима, било је не само православних Хришћана, већ и припадника других вера.

У савременој народној медицини српског народа могу се препознати поједини елементи научне и народне медицине српских средњовековних земаља.

Примена лековитог биља у лечењу епилепсије била је предмет истраживања малог броја клиничких студија.

Одбацујући празноверје и заблуде, резултати нашег истраживања, могу бити коришћени за даља мултидисциплинарна истраживања примене лековитих биљака, односно њихових активних принципа као помоћних средстава у лечењу епилепсије.

Комисија предлаже наставно-научном већу Медицинског факултета у Крагујевцу да прихвати пријаву теме докторске дисертације кандидата Мр сц. мед. Прим. др Слободанке Или-Тасић под називом:

« ЕПИЛЕПСИЈА У СРПСКИМ СРЕДЊЕВЕКОВНИМ ЗЕМЉАМА ».

ПРЕДЛОГ МЕНТОРА

За ментора рада Комисија предлаже Проф. др Михаила Пантовића, редовног професора Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу.

Председник Комисије:

Проф. др Небојша Јовић
Ванредни професор Медицинског факултета Универзитета у Београду
Научна област : Неурологија

Проф. др Михаило Пантовић
Редовни професор Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу.
Научна област : Неурологија

Проф. др Драган Раванић
Ванредни професор Медицинског факултета Универзитета у Крагујевцу.
Научна област: Психијатрија
